

NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT
(NVE)
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Saksbehandler, innvalgstelefon
Ole Christian Skogstad,
Christian Brun-Jensen (reindrift)

Til uttalelse til vurdering av konsesjonsplikt - Opprusting og utvidelse av Kaldåga kraftverk - Vefsn

Statsforvalteren viser til oversendelse datert 14.10.2025 angående vurdering av konsesjonsplikt for opprusting og utvidelse av Kaldåga kraftverk.

Kort om tiltaket

Helgeland Kraft Vannkraft AS søker om konsesjonsfritak for å realisere et nytt Kaldåga kraftverk til erstatning for det eksisterende anlegg realisert i medhold av konsesjon gitt ved kgl.res. av 17.01.1958. Det er ønskelig å bygge et nytt Kaldåga kraftverk med installert effekt på mellom 21 - 25 MW. Det nye kraftverket skal utnytte samme fall som eksisterende kraftverk, og innebærer ingen ytterligere reguleringer eller nye berørte elvestrekninger. Ny kraftstasjon plasseres enten i fjell bak eksisterende kraftstasjon (alternativ 1), eller i dagen sør for eksisterende kraftstasjon (alternativ 2). Det planlegges etablert ny vannvei. Denne vil i sin helhet bli liggende i fjellet, og vil bestå av tilløpstunnel, boret sjakt, sprengt trykktunnel og rør i tunnel. For alternativ stasjon i berg, vil deler av rør i tunnel erstattes med utløpstunnel. Det etableres en ny utløpskanal, som har utløp i Kaldåga på samme sted som eksisterende utløpskanal. Hva gjelder inntak i Envatn, vil enten et nytt inntak bli etablert parallelt med eksisterende vannvei, alternativt vil eksisterende inntak kunne gjenbrukes etter omfattende rehabilitering (alternativ B).

Statsforvalterens vurdering

Konsesjonsplikt etter vannressursloven § 8 første ledd inntre bare når vassdragstiltaket har tilstrekkelig kvalifiserte («nevneverdige») skadevirkninger for noen allmenne interesser i vassdraget. Ordlyden medfører at innslagskriteriet er forholdsvis lavt. Opprusting og utvidelse av Kaldåga kraftverk vil i utgangspunktet ikke medføre store endringer i gjeldende naturtilstand. Det ansees som fordelaktig at rørgatetraseen fjernes. Ny kraftstasjon vil betinge anleggelse av ny utløpskanal, atkomstvei og ved valg av alternativ 2 terrengbearbeidelse i form av fjerning av fjellmasser fra ny kraftstasjonstomt.

Som utgangspunkt vil valg av kraftstasjon i fjellet (alternativ 1) være det minst konfliktfylte alternativet. Når dette er sagt, vil inngrepene i forbindelse med ny kraftstasjon i alternativ 2 være lokalisert i nær tilknytning til dagens stasjon og terrenginngrep. Likeledes vil det for inntaket være

fordelaktig om eksisterende tiltak kan benyttes framfor å etablere nye inngrep, selv om disse er underjordiske. Når dette er sagt, vurderes virkningene av begge disse alternativet opp mot 0-alternativet å være forholdsvis små.

Kaldåga er et sidevassdrag til Drevvatn. Drevjavassdraget er gjennom St.prp. nr. 4 (1972-73) om verneplan for vassdrag underlagt varig vassdragsvern. Elveløpsformer og våtmarksområder med stort biologisk mangfold inngår som viktige deler av naturmangfoldet. Kunnskapen om naturmangfoldverdier i det aktuelle tiltaksområdet er imidlertid svært begrenset. Berggrunnen domineres av svært kalkfattig til intermediaære bergarter, men det finnes øst-vestorienterte bånd med svært kalkrik grunn både ved inntaksområdet og kraftstasjonsområdet. Dette gir grunnlag for stedvis mer krevende og rik vegetasjon.

Kraftverket ligger i Røssåga/Toven reinbeitedistrikt, i Toven siida. Ifølge reindriftskart brukes området primært som sommerbeite, og det er flere plasser i umiddelbar nærhet av tiltaket som brukes til kalvmerking. Det går også en flyttlei på sør-/østsiden av Envatn som vil bli berørt spesielt under anleggsfasen. Det er viktig at nødvendige hensyn tas både under flytting og andre arbeidsprosesser der reindriften har behov for ro. Det er flere måter dette kan sikres. Dersom anleggsfasen gjennomføres på en tilstrekkelig hensynsfull måte, vil kraftverket trolig ha mindre negative effekter for reindriften enn i dag da rørgata fjernes.

Dagens konsesjon er gammel og mangler vilkår som ivaretar reindriftenes behov. Vi har fått henvendelser som tyder på at sameksistensen til tider kan være krevende, for eksempel da reindriften opplevde at det ikke ble tatt nødvendige hensyn da Toven siida samlet rein til førbrunstslakt sist høst. Vår vurdering er at konsesjonsvilkårene er overmodne for en revidering for å sikre at det blir tatt nødvendig hensyn til reindriften. Vi er usikre på om dette bør gjøres gjennom konsesjonsbehandling av denne saken, eller som en egen vilkårsrevisjon. I denne sammenheng vil også forholdet til minstevannføring i Kaldåga naturlig underlegges en nærmere vurdering. Vi ber NVE se nærmere på dette i forbindelse med konsesjonspliktutredningen i denne sak.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Ole Christian Skogstad
Seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
Vefsn kommune
Nordland fylkeskommune
Røssåga / Toven reinbeitedistrikt v/ Nils Mathis Anti